

N:o 13.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta i fråga om vissa postafgifter; gifven Stockholms slott den 18 januari 1908.

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att *dels*, i fråga om de till den inrikes posttjänsten hörande afgifter — med förklarande att Riksdagen fortfarande vill utöfva sin rätt att ensam besluta rörande

befordringsavgifter i egentlig mening,
assurans-, rekommendations-, postanvisnings-, postförskotts- och inkasseringsavgifter — de sistnämnda, om och när inkassering till äfventyrs kommer att införas äfven i den inrikes postutväxlingen —
avgifter för lösenförsändelser äfvensom
avgifter för postabonnemang å tidningar och för tidnings aflämnande till postanstalt å tid, då postanstalten ej hålles öppen för allmänheten —

bemyndiga Kungl. Maj:t att intill utgången af år 1918 i öfrigt besluta i fråga om hithörande afgifter;

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att fortfarande intill utgången af år 1918 besluta beträffande de till den utrikes posttrafiken hörande afgifter.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Hugo Hamilton.

Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 18 januari 1908.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden:

ALBERT PETERSSON,
ALFRED PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
ROOS,
SWARTZ,
grefve HAMILTON,
grefve EHRENSVÄRD.

Departementschefen, statsrådet grefve Hamilton yttrade:

Jämlikt 60 § regeringsformen äro postmedlen att hänföra till bevillningarna, hvadan det tillkommer Riksdagen att ensam besluta om desamma.

Grundlagens bud i fråga om bestämmänderätten öfver postmedlen är således klart och tydligt, men förhållandena hafva i själfva verket utvecklats sig i riktning mot en väsentlig modifikation af berörda grundlagsstadgande, tvifvelsutän hufvudsakligast beroende på nödig praktisk hänsyn.

Hvad då först angår de af *utrikes* posttrafiken härflytande afgifter, har representationen vid två särskilda tillfällen åt regeringsmakten uppdragit att bestämma desamma.

I Rikets Ständers underdåniga skrifvelse den 14 juli 1818 (n:r 248) om postinrättningen och de därpå till statsverket inflytande inkomster heter det sålunda — efter redogörelse för en af Kungl. Maj:t nyss därförut beslutad höjning af visst utländskt porto samt ett uttalande af Ständerna, att dessa af anförd orsak ansett en ytterligare förhöjning å taxan för bref till eller från utrikes ort vara ej allenast onödig utan äfven betänkelig: »Emellertid, och som en ytterligare förökning af postomkostnaderna å främmande orter endast beror på de författningar, utländska makter finna för godt att utfärda, och Rikens Ständer äfvenledes bort vara betänkta att vidtaga åtgärder, hvarigenom svenska postverket hålles skadeslöst för därpå möjligen härflytande utgifter, få Rikens Ständer i underdånighet öfverlämna regleringen af posttaxan för utrikes brevväxlingen till Eders Kungl. Maj:ts nådiga omsorg, för att, efter förefallande förändringar i de af andra regeringar vidtagna och med postverket gemenskap ägande anstalter, höja eller nedsätta ifrågavarande afgifter, samt såmedelst bevara svenska postverkets bestånd och hålla det oberoende af utländsk inflytelse.»

I sin den 12 december 1823 i samma ämne aflättna underdåniga skrifvelse (n:r 399) yttra Ständerna, efter ett uttalande i fråga om inrikes taxorna: »Vidkommande åter afgiften för utrikes gående eller därifrån kommande bref, hafva Rikens Ständer, på grund af de i deras underdåniga skrifvelse af den 14 juli 1818 anförda skäl, icke funnit lämpligt att förhöja densamma, utan anse sig äfven nu böra i underdånighet öfverlämna regleringen för postporto af utrikes bref till Eders Kungl. Maj:ts nådiga omsorg, att, efter sig företeende anledningar samt andra maktens därmed vidtagna åtgärder, höja eller nedsätta berörda afgift, på det att svenska postinrättningen må, oberoende af främmande inflytelse, erhålla dess påräknade inkomster.»

Den myndighet, Ständerna sålunda lagt i Kungl. Maj:ts hand i fråga om de af den utländska posttrafiken härflytande afgifter, har Kungl. Maj:t därefter allt hitintills utöfvat.

Beträffande därefter de af *inrikes* posttrafiken härflytande afgifter framställer sig en mera växlande bild, i det angående en del afgifter förordnats i öfverensstämmelse med Riksdagens beslut, andra åter bestämts af Kungl. Maj:t utan Riksdagens hörande. Denna olikhet har ej stöd i något riksdagsbeslut, motsvarande de båda ofvan angifna. I fråga om en stor del af de hithörande afgifter, som bestämts af Kungl. Maj:t utan Riksdagens hörande, är förklaringsgrunden härtill att

finna i praktiska hänsyn, nämligen samma afgifters ringa betydelse i statsfinansiellt hänseende. Och beträffande åter andra, mera betydande af dessa afgifter, hvilka på enahanda sätt fastställt, föreligger en historisk förklaringsgrund, i det dessa, t. ex. postanvisnings- och postförskottsafgifterna, hänföra sig till rörelsegrenar, hvilka tillkommit under postväsendets alltjämt fortgående utveckling, men ansetts mer eller mindre främmande för postverkets ursprungliga befattning med befordran endast af bref och värden. Ända till senare tid har från Riksdagens sida ej heller framkommit något som helst uttalande i anledning af berörda, för Riksdagen nogsamnt kända förhållande. Det kan ock sägas, att i realiteten anledning härtill desto mindre förelegat, som det i fråga om flertalet och de viktigaste af dessa afgifter, nämligen de från nya rörelsegrenar härflytande, knappast kunnat blifva tal om någon själfständig pröfningsrätt, då desamma gifvetvis bort bringas till öfverensstämmelse med de i andra länder för samma rörelsegrenar bestämda afgifter.

Efter det 1896 års Riksdag vid behandlingen af en af Kungl. Maj:t Riksdagen förelagd proposition angående ökning af viktportot för s. k. småpaket uttalat, att det tillkomme Riksdagen ensam att bestämma samtliga portosatser för paket af alla slag, har frågan om postmedlens ställning i konstitutionellt hänseende åter varit berörd vid 1905 och nu senast vid 1907 års Riksdag; och skall jag tillåta mig att här i korthet erinra om, hvad vid sist nämnda båda riksmöten därutinnan förekommit.

I en till 1905 års Riksdag aflåten proposition (n:r 15) hade Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för sin del medgifva, bland annat, att den dittills med 20 öre utgående afgift, som för inrikes postförsändelses rekommendation borde i Sverige utöfver belöpande befordringsavgift erläggas, skulle utgöra allenast 15 öre. I sitt öfver samma proposition afgifna betänkande hemställde bevillningsutskottet att, i anledning af berörda proposition, Riksdagen — med uttalande af den mening, att det tillkomme Riksdagen allena att bestämma öfver alla slag af postafgifter — måtte besluta i enlighet med propositionen. Sådant blef ock Riksdagens beslut. Af öfverläggningen i kamrarna framgick emellertid oförtydbart, att Riksdagen härigenom ej velat göra någon förändring i fråga om ofvan berörda, af Ständerna åt Kungl. Maj:t gifna bemyndigande.

I proposition till 1907 års Riksdag (n:r 13) föreslog Kungl. Maj:t Riksdagen att besluta, att den genom nådiga kungörelsen den 5 juli 1884 stadgade lägsta viktsatsen för inrikes bref skulle från och med den 1 oktober 1907 varda förhöjd från 15 till 20 gram.

Bevillningsutskottet upptog äfven nu särskildt den konstitutionella sidan af saken. Efter en hänvisning till sitt år 1905 gjorda uttalande

och under erinran, att det på grund af 60 § regeringsformen tillkomme Riksdagen att ensam bestämma postporto och alla de öfriga hithörande afgifter, som inginge bland postmedlen, anförde utskottet, bland annat: att det, på sätt 1905 års bevillningsutskott yttrat, syntes vara svårt, för att icke säga ogörligt, att uppdraga en gränsskillnad för beslutandet af dessa postafgifter, hvilka alla utgöras på ett och samma sätt, nämligen i form af stämpelafgift medelst frimärken, och att det i hvarje fall knappast torde kunna bestridas, att bland de till postmedlen hörande postafgifterna inginge icke blott afgifter för försändelser inrikes utan äfven afgifter för försändelser till utlandet; att Rikets Ständers ofvan angifna beslut i fråga om dessa sistnämnda försändelser vid 1817—1818 och 1823 års riksdagar ingalunda vore för utskottet okända; att Ständernas ifrågavarande förklarande tillkommit af rent praktiska skäl, på det att Kungl. Maj:t äfven under tiden mellan riksdagarna, hvilka då icke sammanträdde årligen, måtte kunna höja eller nedsätta taxan med hänsyn till de af främmande makter vidtagna åtgärder i förevarande hänseende; att dessa omständigheter emellertid icke numera, då Riksdagen sammanträder hvarje år, syntes hafva samma berättigande som tillföre; samt att utskottet ansett det bäst öfverensstämmande med ofvan omfördä af utskottet uttalade och af Riksdagen vid flera tillfällen godkända uppfattning, att Riksdagen nu återkallade ofvanberörda vid 1817—1818 års Riksdag Kungl. Maj:t lämnade och vid 1823 års Riksdag förnyade bemyndigande. Under återropande af hvad sålunda blifvit anfördt hemställde utskottet, att Riksdagen — med framhållande af, att det tillkomme Riksdagen allena att bestämma öfver alla slag af postafgifter, såväl för inrikes som för utrikes försändelser, samt med återkallande af det vid 1817—1818 års Riksdag Kungl. Maj:t lämnade, vid 1823 års Riksdag förnyade bemyndigande angående regleringen af posttaxan för utrikes brevväxlingen — ville bifalla Kungl. Maj:ts berörda proposition angående höjning af lägsta viktsatsen för inrikes bref.

Då bevillningsutskottets nyssnämnda betänkande den 16 februari 1907 förelåg till afgörande i Riksdagen, yttrade sig dåvarande departementschefen i kamrarna rörande frågan, därvid han framhöll och sökte med exempel belysa, hurusom ett beslut i enlighet med utskottets hemställan skulle medföra åtskilliga högst afsevärda olägenheter. Hvad i sådant hänseende då androgs kan anses sammanfattadt däruti, att de olika slag af postafgifter, som vore föremål för öfverenskommelser mellan Sverige och utlandet, vore af så mångfaldig beskaffenhet och så ofta underkastade förändringar, hvilka måste snabbt genomföras, att det skulle möta stora svårigheter för postverket att sköta den utrikes postväxlingen, om hvarje ändring i fråga om postafgifterna till utlandet

skulle underställas Riksdagen. Det framhölls också, att af dessa skäl icke blott våra närmaste grannländer, Norge och Danmark, utan äfven de flesta andra länder öfverlämnat åt sina respektive regeringar att fastställa postafgifter för trafiken med utlandet.

Då bevillningsutskottet nu ifrågasatt, att Riksdagen skulle återkalla det vid 1817—1818 års riksdag Kungl. Maj:t gifna bemyndigande att bestämma öfver postafgifter i trafiken mellan Sverige och utlandet, men en dylik återkallelse borde föregås af en allsidig utredning rörande möjligheten att förebygga de praktiska olägenheter, som med skäl kunde väntas af en dylik återkallelse, förklarade sig departementschefen beredd att låta verkställa en sådan utredning för utrönande af, huruvida det kunde vara lämpligt, att det omförmälda Kungl. Maj:t gifna bemyndigande i sin helhet eller delvis bibehölles.

Sedan därefter i båda kamrarna å bevillningsutskottets vägnar förklarats, att utskottet ej hade något emot uteslutande af den i dess betänkande inskjutna mellanmening, blef Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition angående förhöjning af lägsta viktsatsen för inrikes bref af Riksdagen bifallen.

Det måste gifvetvis anses önskvärdt — på sätt under öfverläggningen år 1907 i Andra Kammaren jämväl framhölls — att frågan om sättet för postafgifternas bestämmande i hela sin omfattning på en gång kommer till afgörande och sålunda ej inskränkes till de af den utländska trafiken härflytande afgifterna.

Genom nådigt bref den 3 maj 1907 har Kungl. Maj:t också uppdragit åt generalpoststyrelsen att verkställa utredning *dels* beträffande de olika slag af afgifter, vare sig de hänföra sig till den inrikes eller utrikes posttrafiken, som för det närvarande inflyta till det svenska postverket, *dels* i fråga om de olika sätt, hvarpå de sålunda inflytande afgifterna blifvit fastställda, *dels* rörande hvilka af dessa afgifter äro att hänföra till postmedlen, *dels ock* i hvad mån praktiska olägenheter kunna befaras uppstå, därest frågan om nya eller förändrade postafgifter i hvarje särskildt fall skulle underställas Riksdagens pröfning, hvarjämte generalpoststyrelsen anbefallts att till Kungl. Maj:t inkomma med det utlåtande och förslag, hvartill utredningen kunde föranleda.

Generalpoststyrelsens utredning och utlåtande.

Efter att hafva låtit verkställa den sålunda anbefallda utredningen har generalpoststyrelsen i underdånig skrifvelse den 24 september 1907 anmält dess resultat samt tillika afgifvit det infordrade underdåniga utlåtandet.

Styrelsen uppräknar härvid först samtliga de afgifter, som för närvarande *uppbäras i posttjänsten*, nämligen

- befordringsavgifter i egentlig mening;
- assurans-, rekommendations-, postanvisnings-, postförskotts- och inkasseringsavgifter (inkasseringsavgift förekommer för närvarande endast i den utrikes posttrafiken) äfvensom avgifter
- för uppräknning af värdeinnehållet i assurerad försändelse;
- för expressutdelning;
- för mottagningsbevis;
- för reklamation;
- för adressförändring eller återtagande af försändelse;
- för tidningsöfverflyttning;
- för lösenförsändelser;
- för registrering af ankomna värdeförsändelser;
- för fackafläggning;
- för postabonnemang å tidningar;
- för tidnings aflämnande till postanstalt å tid, då postanstalten ej hålles öppen för allmänheten;
- för befordran med postverkets fartyg af resande och fraktgodis;
- för hemforsling af tyngre paket;
- för bokföring af postavgifter;
- för begagnande af lösväska;
- för vidimation af afskrifter;
- för intyg om innehållet i ankommen assurerad eller rekommenderad försändelse; samt
- för förbudssedel.

Af omförmälda avgifter — fortsätter styrelsen — *tillfalla de, som närmast här nedan angifvas, vissa postfunktionärer eller vederbörande entreprenör, nämligen avgifter*

- för fackafläggning, då avgiften ej ingår till postverket — i hvilket fall korrespondenterna sedan äldre tider med vederbörande postanstaltsföreståndare träffa öfverenskommelse om avgiften;

- för hemforsling af tyngre paket, hvilken avgift bestämts genom nådigt bref den 25 juni 1881 angående vissa tillägg till och ändringar i postförfattningarna m. m.;

- för bokföring af postavgifter, hvilken avgift bestämts genom nådigt bref den 6 juni 1902 angående postverkets stater för år 1903 m. m.;

- för begagnande af lösväska, hvilken avgift grundar sig på nådiga bref den 29 oktober 1823 rörande postmästares skyldighet att hålla

postbok med landboar m. m. och den 25 februari 1832 angående postverkets utgiftsstaten för samma år;

för vidimation af afskrifter, hvilken afgift bestämts genom nådiga förordningen den 12 november 1872 angående postverkets ansvarighet för försändelse, som till postbefordran aflämnats, samt nådigt bref af samma dag med åtskilliga föreskrifter i afseende på sättet och villkoren för postutväxlingen;

för intyg om innehållet i ankommen assurerad eller rekommenderad försändelse, hvilken afgift bestämts genom nyssberörda nådiga förordning den 12 november 1872; samt

för förbudssedel, hvilken afgift bestämts genom nådigt bref den 24 juli 1841, i anledning af Rikets Ständers hemställan om förbudssedlars fortskaffande med de posterna åtföljande postiljoner.

Angående de nu uppräknade afgifter, hvilka tillfalla vissa postfunktionärer eller entreprenör, säger generalpoststyrelsen, att den ansett sig icke böra underlåta att i detta sammanhang nämna desamma, men då dessa afgifter icke inflyta till postverket, äro de enligt styrelsens mening ej af beskaffenhet att behöfva i förevarande ärende tagas i betraktande.

Styrelsen fortsätter därefter:

Öfriga ofvan angifna afgifter, som i posttjänsten uppbäras, inflyta till postverket och torde samtliga vara att hänföra till postmedlen med undantag af afgifterna för fackafläggning samt för befordran med postverkets fartyg af resande och fraktgoods, hvilka afgifter synas närmast likställda med t. ex. afgifter för förhyrande af lokal i en postverkets fastighet.

De till postverket inflytande afgifterna redovisas med frankotecken förutom i nedan angifna fall, då redovisningen sker med kontanta medel, nämligen beträffande afgifter

för lösenförsändelser;

för registrering af ankomna värdeförsändelser;

för fackafläggning;

för postabonnemang å tidningar;

för postbefordran af utgifvarkorsband och tidningsbilagor;

för tidnings aflämnande till postanstalt å tid, då postanstalten ej hålles öppen för allmänheten; samt

för befordran med postverkets fartyg af resande och fraktgoods.

Beträffande de afgifter, som redovisas med frankotecken, är särskildt att märka, att dessa afgifters belopp kunna i någon mån minskas till följd därpå, att korrespondent äger att vid köp af större parti frankotecken åtnjuta rabatt med viss procent å inköpssumman. Bestämmelser i sådant afseende hafva af Kungl. Maj:t lämnats, i öfverensstämmelse med Riksdagens beslut i ämnet, genom nådigt bref den 30 maj 1884 beträffande frimärken, brefkort och frankokuvert samt, utan

Riksdagens hörande, genom nådiga bref den 21 december 1888 beträffande kortbref och den 10 juni 1904 beträffande i häften anordnade frimärken (s. k. frimärkshäften), hvilka båda sistnämnda bref emellertid torde vara att — såsom i brefvet den 10 juni 1904 uttryckligen angifvits — betrakta såsom nådiga förklaranden af gällande bestämmelser.

De till postverket inflytande afgifterna hafva här nedan, allt efter som de äro att hänföra till den inrikes eller den utrikes posttrafiken samt med hänsyn till de olika sätt, hvarpå de bestämts, sammanförts i tre särskilda grupper, A, B och C.

Vid de särskilda afgifterna inom grupperna A och B hafva angifvits de nådiga kungörelser, förordningar eller bref, genom hvilka afgifterna senast fastställts.

A.

Inrikes postafgifter, angående hvilka förordnats i öfverensstämmelse med Riksdagens beslut.

1. Befordringsafgifter för bref och brefkort: nådiga kungörelser den 5 juli 1884 och den 3 maj 1907.
2. Befordringsafgifter för paket: nådig kungörelse den 10 mars 1905.
3. Befordringsafgifter för korsband, innehållande tidningar och andra periodiska skrifter, hvilka äro införda i tidningsregister, som föres hos generalpoststyrelsen (tidningskorsband): nådig förordning den 27 maj 1904.
4. Befordringsafgifter för tidningsbilagor: nyssberörda nådiga förordning den 27 maj 1904, enligt hvilken emellertid generalpoststyrelsen äger, i förekommande fall, medgifva befrielse från eller nedsättning i de för tidningsbilagor stadgade befordringsafgifter.
5. Assuransafgifter: nådig kungörelse den 26 maj 1882.
6. Befordrings- och assuransafgifter för försändelser af myntadt guld eller silfver: nådig förordning den 5 november 1875 samt, med anledning af metersystemets antagande, nådig kungörelse den 2 maj 1879 och nådigt bref samma dag.
7. Rekommendationsafgift: nådig kungörelse den 10 mars 1905.
8. Afgift för postabonnemang å tidningar: ofvannämnda nådiga förordning den 27 maj 1904.
9. Afgift för tidnings aflämnande till postanstalt å tid, då postanstalten ej hålles öppen för allmänheten: samma nådiga förordning den 27 maj 1904, enligt hvilken emellertid generalpoststyrelsen äger medgifva befrielse från eller nedsättning i ifrågavarande afgift.

B.

Inrikes postafgifter, angående hvilka Kungl. Maj:t förordnat utan Riksdagens hörande.

1. Befordringsafgift för kortbref: nådigt bref den 21 december 1888, hvars föreskrifter i förevarande hänseende emellertid torde böra anses allenast såsom ett nådigt förklarande, att kortbref i frankeringshänseende äro likställda med bref.

2. Befordringsafgift för korsband med undantag aftidningskorsband: nådiga bref den 2 maj 1879, den 26 september samma år och den 18 december 1885.

3. Befordrings- och assurancesafgifter för guld och silfver i tackor, som med järnvägspostkupé från någon af rikets gränsorter fortskaffas till riksbanken i Stockholm: nådiga bref den 29 april 1864 och den 25 juni 1881.

4. Postanvisningsafgift: nådiga bref den 11 juni 1869, den 4 november 1876, den 22 juni 1892, den 30 juni 1899 och den 17 juni 1904.

5. Postförskottsafgift: nådiga bref den 11 juni 1869, den 4 november 1876, den 22 juni 1892, den 30 juni 1899 och den 17 juni 1904.

6. Afgift för uppräknig af värdeinnehållet i assurerad försändelse: nådig förordning den 12 november 1872.

7. Afgift för expressutdelning: nådigt bref den 26 maj 1887.

8. Afgift för mottagningsbevis: nådigt bref den 18 december 1885.

9. Afgift för reklamation: nådigt bref den 30 juni 1899.

10. Afgift för adressförändring eller återtagande af försändelse: nådigt bref den 26 maj 1887.

11. Afgift för tidningsöfverflyttning: nådigt bref den 10 november 1876.

12. Afgifter för lösenförsändelser: nådiga bref den 26 juli 1872, den 12 november 1872, den 25 juni 1881, den 26 maj 1887, den 22 juni 1892 och den 30 juni 1899, hvarjämte särskilda nådiga föreskrifter lämnats rörande lösenafgifter för vissa försändelser till myndigheter och allmänna inrättningar m. fl.

13. Afgift för registrering af ankomna värdeförsändelser: nådigt bref den 12 augusti 1875.

14. Afgift för fackafläggning, då dylik afgift ingår till postverket: nådiga bref den 15 oktober 1869, den 20 oktober 1876 och den 23 januari 1899.

15. Afgifter för befordran med postverkets fartyg af resande och fraktgods: nådiga instruktionen för generalpoststyrelsen den 31 december 1902, enligt hvilken instruktions §§ 9 och 21 styrelsen bemyndigats bestämma dessa afgifter.

De inrikes afgifterna för uppräknig af värdeinnehållet i assurerad försändelse, för registrering af ankomna värdeförsändelser samt för fack-afläggning tillämpas äfven beträffande försändelser till, respektive från, utlandet. Internationella bestämmelser härutinnan saknas.

C.

Postafgifter, hvilka hänföra sig till den utrikes posttrafiken.

Genom underdånig skrifvelse (n:r 248) den 14 juli 1818 öfverlämnade Rikets Ständer »regleringen af posttaxan för utrikes brefväxlingen till Kungl. Maj:ts nådiga omsorg för att, efter förefallande förändringar i de af andra regeringar vidtagna och med postverket gemenskap ägande anstalter, höja eller nedsätta ifrågavarande afgifter samt såmedelst bevara svenska postverkets bestånd och hålla det oberoende af utländsk inflytelse». Öfverlämnandet förnyades vid 1823 års Riksdag (R. St:s skr. n:r 399). På grund häraf hafva samtliga de afgifter, som hänföra sig till den utrikes posttrafiken, fastställts efter beslut af Kungl. Maj:t utan Riksdagens hörande.

Dessa afgifter grunda sig dels på bestämmelser i de vid vederbörande världspostkongresser afslutade internationella postfördrag med tillhörande expeditonsreglementen, dels ock på särskilda aftal eller andra öfverenskommelser mellan Sverige och främmande länder.

I vissa fall äro afgifterna i själfva aftalen till beloppet bestämda i svenskt mynt. När detta är händelsen, komma genom aftalens ingående afgifterna till användning inom det svenska postverket. I andra fall åter äro afgifterna i aftalen bestämda antingen i främmande myntslag eller genom angifvande allenast af viss latitud; i dylika fall krävas särskilda beslut af Kungl. Maj:t rörande de afgiftsbelopp, som skola inom svenska postverket upptagas. Vidare angifvas esomoftast i vederbörande aftal endast grunderna för vissa postafgifters beräkande, hvar-efter med tillämpning af dessa grunder beloppen bestämmas af Kungl. Maj:t eller generalpoststyrelsen.

Vid de särskilda afgifterna angifvas här nedan, huruledes desamma tillkommit.

1. Befordringsavgifter för brefpostförsändelser (bref, brefkort och korsband). Enligt hufvudpostkonventionen äro afgifterna för befordran

af brefpostförsändelser inom världspostföreningen bestämda i francs och tillfalla helt och hållet afgångslandet, som emellertid har att efter vissa grunder betala transitorsättningar till förmedlande länder. Utöfver en i konventionen angifven normaltariff för hvarje särskildt slag af brefpostförsändelser, som utväxlas mellan länder, tillhörande världspostföreningen, kunna dessutom uppbäras *dels* för försändelser, som äro underkastade en viss högre sjötransitavgift, ett tilläggsporto, hvars maximum bestämts i konventionen, *dels ock* för hvarje försändelse, som befordras å postlinjer, lydande under förvaltningar utom föreningen eller för hvilken anlitas sådana extra befordringslägenheter inom föreningen, som medföra särskilda kostnader, ett mot de däraf uppkommande kostnaderna svarande tilläggsporto.

Vidare äger, jämlikt hufvudpostkonventionen, afsändningsland bestämman de befordringsavgifter, som skola inom dess posttjänst uppbäras för brefpostförsändelser till länder utom världspostföreningen, med den inskränkning, att dessa avgifter icke få understiga föreningens normaltariff.

I expeditionsreglementet till konventionen upptagas vederbörande länders, således äfven Sveriges, ekvivalenter för de i francs angifna avgiftsbeloppen.

Genom nådigt bref den 5 oktober 1894 förklarades, att från ingången af år 1895 skulle inom Sverige upptagas allenast allmänt föreningsporto för brefpostförsändelser vid utväxling med alla länder och orter såväl inom som utom världspostföreningen förutom Norge och Danmark med Färöarna.

Då emellertid öfvermålda konvention medgifver de kontraherande parterna att bibehålla och ingå mindre omfattande föreningar i ändamål att nedsätta postavgifterna eller på annat sätt förbättra postförbindelserna, hafva genom öfverenskommelse om postförbindelsen mellan Sverige och Danmark den 27 november 1891 med däri sedermera vidtagna ändringar bestämts särskilda svensk-danska befordringsavgifter för bref intill en vikt af högst 250 gram, för brefkort samt, i viss mån, för affärshandlingar; och jämlikt nådigt bref den 3 juni 1892 samt sedermera lämnade nådiga föreskrifter gälla likartade bestämmelser rörande postförbindelsen mellan Sverige och Norge.

2. Befordringsavgifter för paketpostförsändelser.

De paketpostförsändelser, intill en vikt af högst 5 kilogram, å hvilka den allmänt internationella paketkonventionen äger tillämpning, benämnas postpaket (*colis postaux*). Jämlikt nu ifrågavarande konvention fördelas befordringsavgiften mellan de i befordringen deltagande länder och är för hvart paket sammansatt af så många gånger 50 centimes eller mot-

svarande, i expeditionsreglementet angifna myntekvivalent, som det finnes postverk, hvilka deltaga i befordringen till lands, hvartill, på grund af konventionen eller det därvid fogade slutprotokoll, i förekommande fall läggas sjöbefordringsafgift och vissa tilläggsafgifter, som antingen endast utgå till vissa länder eller hvilka växla för olika förbindelser. Så är t. ex. Sverige berättigadt att uppbära en tilläggsafgift af högst 75 centimes per paket. Vidare äro skrymmande postpaket underkastade ett tilläggsporto af 50 procent med olika bestämmelser för olika förbindelser rörande hvilka paket skola anses såsom skrymmande. Tillika gälla för en del förbindelser vissa undantag från konventionens allmänna bestämmelser rörande afgifterna för transitbefordringen till lands och sjöss.

Konventionens bestämmelser blifva emellertid genom hvarjehanda öfverenskommelser mellan de kontraherande länderna modifierade. Så träffades t. ex. i Paris den 17 september 1881 ett ännu gällande aftal emellan Sverige samt Tyskland, Belgien, Danmark och Frankrike rörande nedsättning af afgifterna för postpaket, som befordras öfver Belgien. Vidare har genom nådigt bref den 20 maj 1881 förordnats, att tills vidare något särskildt, svenska postkassan tillkommande sjöporto, icke skall uppbäras för befordran af postpaket mellan svensk hamnort och utlandet. Likaledes har genom nådigt bref den 19 mars 1886 — under förutsättning att tyska postverket beträffande svensk-tyska paket afstode från det Tyskland enligt konventionen tillkommande särskilda tilläggsporto af 25 centimes — förordnats, att för postpaket, som befordrats i transit öfver Danmark, den svenska postverket tillkommande tilläggsafgift skall uppbäras med allenast femtio centimes; hvarjämte genom nådigt bref den 28 januari 1898 medgifvits, att för skrymmande postpaket, som befordras mellan Sverige och Tyskland i transit öfver Danmark, den svenska postverket tillkommande särskilda tilläggsafgift må — under den på grund af ofvanberörda nådiga bref den 19 mars 1886 för icke skrymmande paket gällande förutsättning — uppbäras med allenast fyrtio centimes för paket.

Jämlikt expeditionsreglementet till ifrågavarande konvention hafva förvaltningarna i de kontraherande länder, som underhålla direkta förbindelser, att ömsesidigt delgifva hvarandra, bland annat, totalbeloppen af de omkostnader, som för hvart särskildt adressland, för hvilket de kunna tjäna såsom mellanhand för befordran af postpaket, skola vederbörande förvaltning godtgöras af det postverk, som till densamma öfverlämnar paketen. Med stöd af sådana underrättelser och vederbörliga, af Kungl. Maj:t lämnade föreskrifter beräknas hos generalpoststyrelsen de afgiftsbelopp, som inom Sverige skola uppbäras för postpaket allt

efter de olika länder, till hvilka de äro adresserade, och de olika lägenheter, med hvilka paketen befordras.

Beträffande förbindelsen med Finland skall den internationella postpaketkonventionen tillämpas å paket i vikt öfverstigande 3 men ej 5 kilogram, hvaremot i fråga om paket om högst 3 kilograms vikt särskild öfverenskommelse träffats, redan innan Ryssland (med Finland) tillträdde den internationella paketkonventionen. (Särskildt tilläggsreglemente den 1 augusti/20 juli 1895 till konventionen angående postförbindelserna mellan Sverige och Ryssland den 16—4 maj samma år.)

Genom öfverenskommelsen om postförbindelsen mellan Sverige och Danmark den 27 november 1891 med däri sedermera vidtagna ändringar samt nådiga brefvet den 3 juni 1892 med bestämmelser angående postförbindelsen mellan Sverige och Norge, likaledes med senare beslutade ändringar, äro befordringsafgifterna för paket, som utväxlas mellan Sverige, å ena sidan, samt Danmark och Norge, å den andra (s. k. mellanrikspaket), bestämda enligt andra grunder än dem, som angifvas i den internationella paketkonventionen.

Med postförvaltningarna i Storbritannien och Amerikas förenta stater, hvilka länder ej tillträdtt den internationella paketkonventionen, hafva träffats särskilda paketaftal, med storbritanniska postförvaltningen den 10/26 maj 1904 beträffande paket om högst 5 kilograms vikt och med amerikanska postförvaltningen den 14 november/14 december 1905 rörande paket om högst 2 kilograms vikt. Enligt sistnämnda aftal skola, i olikhet med hvad som gäller enligt öfriga mellan Sverige och andra länder gällande paketaftal, de befordringsafgifter, som upptagas, helt och hållet tillfalla afsändningslandet.

Därjämte har med länder, som tillträdtt den internationella paketkonventionen, öfverenskommit om utväxling af andra paket än sådana, som afses i nämnda konvention. Dylika paket benämnas tariffpaket (colis messageries).

Beträffande tariffpaket gäller i allmänhet, att afgang-, transit- och adressländer skola erhålla belopp, motsvarande dessa länders inrikes afgifter. Undantag härifrån hafva emellertid genom särskilda aftal medgifvits.

Bland öfverenskommelser angående utväxling af tariffpaket äro särskildt att märka postfördrag mellan Sverige och Nordtyska förbundet den 24/23 februari 1869 med tillhörande expeditionsreglemente samt deklaration rörande utväxlingen af paketpostförsändelser mellan Sverige och Tyskland den 29 augusti 1883, ofvanberörda öfverenskommelse med Danmark den 27 november 1891, hvad angår transitbefordringen öfver

Danmark, aftal angående postförbindelserna mellan Sverige, å ena, samt Ryssland (däri inbegripet Finland), å andra sidan, den 28/16 december 1898 och konventionen angående postförbindelserna mellan Sverige och Ryssland den 16/4 maj 1895 äfvensom aftal mellan Sverige och Belgien den 22 oktober/17 november 1894 med tillhörande expeditiionsreglemente.

3. Assuransafgifter.

Jämlikt det allmänt internationella aftalet angående utväxling af bref och askar med angifvet värde uppbäres för dylik försändelse en assuransafgift, som fördelas mellan de i befordringen deltagande länder samt för hvarje angifvet belopp af 300 francs eller del af 300 francs innefattar lika många gånger 5 centimes som antalet i landbefordringen deltagande postverk, med tillägg, i förekommande fall, af viss sjöassuransafgift. Det är dock medgifvet att uppbära en annan assuransafgift än den här ofvan angifna med villkor att denna afgift ej öfverskrider en fjärdedels procent af det angifna värdet.

Enligt öfverenskommelsen mellan Sverige och Danmark den 27 november 1891 samt nådiga brefvet den 3 juni 1892 angående postförbindelsen mellan Sverige och Norge utgår assuransafgiften för bref med angifvet värde från Sverige till Danmark eller Norge med 8 öre för hvar belopp af 250 kronor eller del däraf, hvilken afgift delas lika mellan vederbörande bägge postverk.

Jämlikt den internationella paketkonventionen gälla i det närmaste enahanda bestämmelser rörande assuransafgiften för postpaket med angifvet värde som för bref med angifvet värde.

För mellanrikspaket med angifvet värde i förbindelsen med Danmark och Norge uppbäres enahanda assuransafgift, som i samma förbindelse utgår för bref med angifvet värde.

Assuransafgiften för sådana paket med angifvet värde, hvilka utväxlas på grund af ofvanberörda paketaftal mellan svenska och brittiska postförvaltningarna den 10/26 maj 1904, är i aftalet bestämd till 25 centimes för hvarje angifvet belopp af 300 francs eller del däraf, hvilken afgift fördelas lika mellan postverken och sjöposttjänsten.

Beträffande tariffpaket med angifvet värde gäller i allmänhet, att afgångs-, transit- och adressländerna skola godtgöras i assuransersättning belopp, motsvarande dessa länders inrikes assuransafgifter, jämte, i förekommande fall, sjöassuransafgift. Genom särskilda öfverenskommelser hafva emellertid undantag härifrån stadgats, i hvilket hänseende generalpoststyrelsen tillåter sig anföra följande.

Enligt reglementet för tillämpning af postfördraget mellan Sverige och Nordtyska förbundet den 24/23 februari 1869 skall för sjöbefordran med direkt lägenhet mellan Sverige och Tyskland af paket med angifvet värde någon särskild assurancesafgift icke uppbäras.

Assurancesafgiften för tariffpaket med angifvet värde vid utväxling med Belgien på grund af ofvanberörda aftal den 22 oktober/17 november 1894 är enligt aftalet sammansatt af svensk inrikes assurancesafgift, sjöbefordringsafgift med 15 centimes för hvarje angifvet belopp af 750 francs eller del däraf och belgisk assurancesafgift med 10 centimes, likaledes per 750 francs eller del däraf.

Enligt aftalet med Ryssland den 28 16 december 1898 skola assurancesafgifterna för tariffpaket med angifvet värde från Sverige till Finland, vid utväxling med direkt postlägenhet, utgå i enlighet med föreskrifterna i gällande internationella aftal angående utväxling af bref med angifvet värde. På tariffpaket till öfriga Ryssland tillämpas likaledes dessa bestämmelser, hvad angår befordringen inom Sverige och därifrån öfver Finland.

I fråga om samtliga försändelser med angifvet värde gäller, att förvaltning i land, hvilket i förhållande till Sverige tjänar såsom mellanhand för befordran af dylika försändelser och med hvilket Sverige i sådant hänseende har direkt utväxling, lämnar uppgift å de assurancesafgifter, som beträffande hvarje till buds stående befordringslägenhet skola för transiterande försändelser godskrivas nämnda förvaltning för dess egen och de följande i befordringen deltagande förvaltningarnas räkning. Med stöd af de sålunda lämnade uppgifterna, där sådana erfordras, samt med tillämpning af gällande bestämmelser i öfrigt, fastställer generalpoststyrelsen de assurancesafgifter, som afsändare i Sverige har att erlægga. Härutinnan har generalpoststyrelsen erhållit Kungl. Maj:ts bemyndigande senast genom nådigt bref den 18 december 1903.

4. Befordrings- och assurancesafgifter för försändelse af guld, myntadt eller i plantsar: öfverenskommelsen om postförbindelsen mellan Sverige och Danmark den 27 november 1891 samt nådiga brefvet den 3 juni 1892 om postförbindelsen mellan Sverige och Norge; dessa afgifter delas lika mellan afgang- och adressländer.

5. Rekommendationsafgift.

Enligt världspostkonventionen har afsändare af rekommenderad brefpostförsändelse att erlægga en rekommendationsafgift af högst 25 centimes, som helt och hållet tillfaller afganglandet. Jämlikt nådigt bref den 10 mars 1905 skall ifrågavarande afgift i Sverige utgå med 15 öre.

Ehuru rekommendation icke i allmänhet förekommer beträffande paket, kan emellertid, jämlikt aftalet den 14 november/14 december 1905 med Amerikas förenta stater, afsändare af paket, hvarå detta aftal är tillämpligt, genom erläggande af rekommendationsavgift för paketet äfven inom amerikanskt område få detta befordradt på det mera betryggande sätt, som användes i fråga om värdeförsändelser.

6. Postanvisningsavgift.

Enligt det allmänt internationella aftalet angående postanvisningsrörelsen angifves, om ej annorlunda öfverenskommits mellan vederbörande förvaltningar, hvarje postanvisnings belopp i adresslandets metalliska mynt, och bestämmer inlämningslandets förvaltning, i förekommande fall, kursen för förvandling af dess mynt till adresslandets mynt.

Den avgift, som för hvarje dylik penningförsändning skall af afsändare betalas och hvilken tillfaller inlämningslandet, med skyldighet för detta att godtgöra adresslandet viss procent af utbetalade postanvisningsbelopp, är enligt aftalet bestämd till 25 centimes för hvarvt belopp af 50 francs eller del af 50 francs eller motsvarande belopp i de kontraherande ländernas respektive mynt, med afrundning af förekommande bråktal.

Ifrågavarande aftal tillämpas emellertid allenast i fråga om dem af de kontraherande länderna, hvilkas förvaltningar öfverenskomma om att sins emellan anordna postanvisningsutväxling. På grund af bemyndigande genom nådigt bref den 3 januari 1879 träffar generalpoststyrelsen, i den mån förhållandena därtill föranleda, med styrelserna för de länders postverk, hvilka tillträdt ifrågavarande aftal, öfverenskommelse om anordnande af utväxling af postanvisningar i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de i aftalet innefattade bestämmelser.

Jämlikt öfverenskommelsen mellan Sverige och Danmark den 27 november 1891 med däri sedermera vidtagna ändringar samt nådiga brefvet den 3 juni 1892 och sedermera lämnade nådiga föreskrifter om postförbindelsen mellan Sverige och Norge, utgår avgiften för postanvisningar i förbindelsen mellan Sverige samt Danmark respektive Norge efter andra grunder än enligt nu ifrågavarande internationella aftal.

Med nedannämnda länder, hvilka icke tillträdt det allmänt internationella postanvisningsaftalet, hafva afslutats särskilda öfverenskommelser om postanvisningsutväxling.

Enligt aftal den 12/7 september 1881 mellan Sverige och Storbritannien äga den svenska och den storbritanniska postförvaltningen, hvar för sig, att fastställa den avgift, som bör af afsändare i ena landet erläggas för postanvisning till det andra. I nådigt bref den 6 maj 1881

hafva föreskrifter lämnats rörande ifrågavarande afgift, hvad angår postanvisningar från Sverige.

På grund af nådigt bref den 19 december 1884 anlitas storbritanniska postförvaltningen för förmedling af postanvisningar till ett stort antal brittiska kolonier m. fl. För anvisningarnas fortställande tillgodoräknar sig storbritanniska postverket en viss kommissionsavgift.

Enligt aftal den 27 december 1884 17 februari 1885 mellan Sverige och Amerikas förenta stater med däri sedermera vidtagna ändringar samt aftal den 1/29 juli 1904 mellan Sverige och Canada äger postförvaltningen i postanvisnings inbetalningsland att inom viss angifven gräns fastställa den afgift, som bör af afsändaren erläggas. Genom nådigt bref den 29 mars 1889 bestämdes afgiften för postanvisningar till Amerikas förenta stater och genom nådigt bref den 27 maj 1904 afgiften för postanvisningar till Canada.

Jämlikt särskildt tilläggsreglemente den 1 augusti/20 juli 1895 till konventionen angående postförbindelserna mellan Sverige och Ryssland den 16/4 maj samma år tillämpas beträffande postanvisningar mellan Sverige och Finland enahanda afgifter, som stadgas i gällande allmänt internationella postanvisningsaftal.

Genom särskildt tilläggsreglemente den 12 november och 13/26 november 1904 till nyssnämnda svensk-ryska konvention har äfven införts postanvisningsutväxling med Ryssland, utan rubbning af förutvarande aftal om svensk-finsk postanvisningsutväxling; i den svensk-ryska utväxlingen äger hvarterdera landets förvaltning att inom viss angifven gräns bestämman den afgift, som skall uppbäras för postanvisning till det andra landet. Afgiften för dylika postanvisningar från Sverige har sedermera fastställts i enlighet med hvad som gäller i förbindelserna med Storbritannien, Amerikas förenta stater och Canada.

7. Postförskottsavgift.

Enligt världspostkonventionen kan tagas postförskott å rekommenderade brefpostförsändelser i förbindelsen med länder, hvilkas förvaltningar därom särskildt öfverenskomma. För dylika postförskotts-försändelser erlägges icke vid inlämnandet någon särskild postförskottsavgift, men från det sedermera hos adressaten uttagna postförskottsbeloppet afdrager den förvaltning, som inkasserat beloppet, en viss inkasseringsavgift (se här nedan under 8) och vanlig postanvisningsavgift, beräknad å restbeloppet, hvilket genom postanvisning tillställes afsändaren.

Enligt det internationella aftalet angående utväxling af bref och askar med angifvet värde kan tagas postförskott å dylika försändelser

på de villkor, som i hufvudkonventionen angifvits för rekommenderade bref.

Jämlikt öfverenskommelsen med Danmark den 27 november 1891 och nådiga brefvet den 3 juni 1892 angående postförbindelsen mellan Sverige och Norge kan i förbindelsen mellan Sverige och dessa länder tagas postförskott jämväl å vanliga brefpostförsändelser; och redovisas därvid postförskottsbeloppet i enahanda ordning, som ofvan angifvits beträffande rekommenderade och assurerade brefpostförsändelser, belagda med postförskott.

Enligt den internationella paketkonventionen kan i förbindelsen mellan sådana länder, hvilkas förvaltningar därom särskildt öfverenskomma, tagas postförskott å postpaket. För dylikt postförskottspaket upptages hos afsändaren en särskild afgift, som icke får öfverstiga 20 centimes för 20 francs eller del däraf utaf postförskottsbeloppet och hvilken afgift delas lika mellan afgångs- och adressland. Genom nådigt bref den 30 december 1885 har bestämts det belopp, hvarmed denna afgift skall i Sverige uppbäras.

Genom öfverenskommelsen med Danmark den 27 november 1891 samt nådiga brefvet den 3 juni 1892 om postförbindelsen mellan Sverige och Norge jämte sedermera träffade tilläggsöfverenskommelser hafva postförskottsavgifterna för mellanrikspaket, som utväxlas mellan Sverige och nämnda länder, fastställt.

Bland tariffpaket med postförskott äro särskildt att märka de, som utväxlas med Belgien jämlikt aftalet den 22 oktober/17 november 1894 samt med Tyskland och, genom Tysklands förmedling, med vissa därbortom belägna länder enligt postfördraget den 24/23 februari 1869. I aftalet med Belgien lämnas liknande föreskrifter rörande postförskottsavgiftens belopp och fördelning som i den internationella paketkonventionen. Hvad beträffar utväxling af tariffpaket med Tyskland, så utgår, jämlikt en på grund af nådigt bref den 27 maj 1892 träffad öfverenskommelse, postförskottsavgiften i enlighet med bestämmelserna i den internationella paketkonventionen, och enligt ett år 1903, efter nådigt bemyndigande den 27 mars samma år, mellan postförvaltningarna afslutadt aftal fördelas berörda postförskottsavgift mellan postverken på samma sätt som i fråga om postförskott å postpaket.

8. Inkasseringsavgift.

Dylik afgift förekommer dels i postförskotts rörelsen, såvidt fråga är om brefpostförsändelser, och dels i inkasseringsrörelsen.

Enligt världspostkonventionen och det internationella värdebrefsaftalet afdrager den postförvaltning, som inkasserat postförskott å re-

kommenderade brefpostförsändelser respektive assurerade bref, från det uttagna beloppet bland annat en inkasseringsavgift af 10 centimes, hvars ekvivalent i svenskt mynt angifvits i expeditionsreglementet till världspostkonventionen. Dessa bestämmelser gälla äfven i Sveriges förbindelser med Danmark och Norge samt tillämpas, jämlikt öfverenskommelsen med Danmark den 27 november 1891 och nådiga brefvet den 3 juni 1892 angående postförbindelsen med Norge, äfven beträffande vanliga, med postförskott belagda brefpostförsändelser i den skandinaviska förbindelsen.

Enligt det internationella aftalet angående inkasseringrörelsen utväxlas inkasseringshandlingar genom postverkens förmedling mellan dem af de kontraherande länderna, hvilka öfverenskomma att ömsesidigt åtaga sig en dylik rörelse. Försändelse, innehållande inkasseringshandling, taxeras vid inlämnandet såsom rekommenderad försändelse i allmänhet. Den förvaltning, som verkställt inkasseringen, afdrager från beloppet af hvarje inkasserad värdehandling en godtgörelse af 10 centimes eller motsvarande belopp i adresslandets mynt. Efter afdrag af nämnda godtgörelse äfvensom, i förekommande fall, avgifter till statskassan samt af vanlig postanvisningsavgift, försändes det inkasserade beloppet medelst postanvisning till den person, som inlämnat värdehandlingarna för inkassering.

9. Avgift för expressutdelning.

Enligt världspostkonventionen kan i de föreningsländer, hvilka gå in på att i sina ömsesidiga förbindelser vidtaga en dylik anordning, på afsändares begäran brefpostförsändelse omedelbart efter framkomsten aflämnas i adressatens bostad genom särskildt bud. Avgiften för dylik expressutdelning, hvilken avgift erlägges vid försändelsens aflämnande till befordran, är bestämd till 30 centimes d. v. s. 25 öre och tillfaller inlämningslandets förvaltning. Enahanda gäller, jämlikt de internationella värdebrefs- och postanvisningsaftalen, i fråga om expressutdelning af värdebref och postanvisningsbelopp, med rätt för adresspostverket att genom expressbudet aflämna, i stället för värdebrefvet eller postanvisningsmedlen, en avis om försändelsens ankomst.

Hvad Sverige angår, förekommer expressutdelning af vanliga och rekommenderade brefpostförsändelser, bref med angifvet värde samt postanvisningar i förbindelsen med Tyskland, Danmark och Norge, därvid emellertid, enligt öfverenskommelserna med Danmark och Norge, expressavgiften utgår med allenast 20 öre.

Enligt den internationella paketkonventionen kan likaledes i de länder, som därom öfverenskomma, postpaket blifva föremål för express-

utdelning. Afsändaren har därvid att erlægga en afgift af 50 centimes, som emellertid sedermera godtgöres adresslandet. I Sveriges förbindelser med utlandet förekommer expressutdelning endast beträffande paket från och till Danmark och Norge samt från Tyskland, äfvensom, på grund af det svensk-brittiska paketaftalet den 10/26 maj 1904, i förbindelsen med Storbritannien.

10. Afgift för mottagningsbevis.

Enligt världspostkonventionen kan afsändare af rekommenderad försändelse erhålla ett mottagningsbevis rörande densamma, om han erlägger en afgift af högst 25 centimes. Denna afgift tillfaller inlämningslandets förvaltning. Enahanda gäller i den allmänt internationella utväxlingen af bref med angifvet värde, postanvisningar och postpaket, hvarjämte, enligt vederbörande särskilda öfverenskommelser, samma bestämmelse tillämpas å tyngre mellanrikspaket i utväxlingen mellan Sverige, å ena, samt Danmark, Norge och Finland, å andra sidan, äfvensom å postanvisningar i utväxlingen med Finland och Storbritannien.

Enligt det särskilda tilläggsreglementet den 12 november och den 13/26 november 1904 till konventionen angående postförbindelserna mellan Sverige och Ryssland den 16/4 maj 1895 skall för mottagningsbevis rörande postanvisning i den svensk-ryska utväxlingen erläggas afgift med lika belopp som den, hvilken uppbäres inom afsändningslandet för mottagningsbevis rörande rekommenderad försändelse.

Jämlikt nådigt bref den 18 december 1885 utgår afgiften för mottagningsbevis i förbindelsen med utlandet med 10 öre. Enligt aftalet den 14 november/14 december 1905 med postförvaltningen i Amerikas förenta stater kan emellertid afsändare af s. k. registrerad paket afgiftsfritt erhålla mottagningsbevis.

11. Afgift för reklamation.

Enligt världspostkonventionen samt de internationella värdebrefs-, postanvisnings- och paketaftalen kan, sedan rekommenderad försändelse, bref med angifvet värde, postanvisning eller postpaket aflämnats till postbefordran, upplysningar begäras om sådan försändelses öde, hvarvid upptages en afgift af högst 25 centimes, såvida icke afsändaren redan erlagt den särskilda afgiften för ett mottagningsbevis rörande försändelsen. Afgiften, som tillfaller det lands postverk, där densamma upptages, har genom nådigt bref den 3 december 1898 för Sveriges vidkommande bestämts till 10 öre.

Äfven de särskilda aftalen med Danmark, Norge och Tyskland innehålla bestämmelser om afgift af nu ifrågavarande slag.

12. Afgift för adressförändring eller återtagande af försändelse.

Enligt världspostkonventionen samt de internationella värdebrefs-, postanvisnings- och paketaftalen kan afsändare af postförsändelse begära återtagande af försändelsen eller förändring af adressen därå. Skall begäran härom öfversändas med post, har afsändaren att erlägga belöande afgift för ett rekommenderadt bref af enkel portosats. Mot samma afgift kan afsändare af postförskotts-försändelse begära annullering helt eller delvis af postförskottsbeloppet.

Ifrågavarande bestämmelser gälla äfven i Sveriges förbindelser med Danmark och Norge; och enligt öfverenskommelse mellan svenska och tyska postförvaltningarna den 31/13 mars 1903 tillämpas enahanda föreskrifter beträffande tariffpaket i förbindelsen med Tyskland. Jämväl i fråga om tariffpaket, som med direkt lägenhet utväxlas mellan Sverige samt Ryssland och Finland, gälla, enligt svenskt-ryskt aftal den 28/16 december 1898, den internationella paketkonventionens bestämmelser angående adressförändring och återtagande.

13. Afgift för tidningsöfverflyttning.

Enligt expeditionsreglementet till det internationella aftalet angående abonnemang genom postverkens förmedling å tidningar och andra periodiska skrifter skola, om abonnent flyttar utomlands, tidningsnumren sändas under abonnentens personliga adress och vederbörligen frimärkas på utgifvarens eller abonnentens bekostnad.

Enligt öfverenskommelsen med Danmark den 27 november 1891 samt nådiga brefvet den 3 juni 1892 angående postförbindelsen mellan Sverige och Norge kan abonnemang på svenska, norska och danska tidningar, taget genom postverket i ettdera af de tre rikena, för löpande abonnemangstermin öfverflyttas från en ort till annan i de tre rikena mot erläggande af en afgift utaf en krona, som tillfaller det postverk, hvilket uppbär afgiften.

14. Afgifter för lösenförsändelser.

Enligt världspostkonventionen gäller i allmänhet, att adressat har att för ofrankeradt bref eller breffkort betala i lösen dubbla beloppet af den för dylik försändelses befordran bestämda afgift samt för otillräckligt frankerade brefpostförsändelser af hvad slag som helst lösen, motsvarande dubbla beloppet af felande porto. Härutinnan finnas emellertid i det till konventionen hörande expeditionsreglemente angifna en del undantag och tilläggsbestämmelser.

Genom expeditionsreglementen till de internationella värdebrefs- och paketaftalen hafva likaledes lämnats bestämmelser rörande lösen för värdebref och postpaket vid eftersändning, återsändning m. m.

I förbindelsen med Danmark och Norge gälla särskilda bestämmelser beträffande lösenavgifter för bref, brefkort och mellanrikspaket.

I vederbörande aftal rörande tariffpaket hafva ock lämnats en del växlande bestämmelser rörande lösenavgifter.

När lösenavgifter hänföra sig till brefpostförsändelsers befordran, tillfalla de helt och hållet det postverk, som upptager desamma, hvaremot lösenavgifter för paketbefordran likasom för assurans fördelas mellan vederbörande postverk.

15. Afgifter för postabonnemang å tidningar.

Enligt det internationella tidningsaftalet kan genom postverkens förmedling abonnemang å tidningar och andra periodiska skrifter äga rum mellan dem af de kontraherande länderna, hvilkas postförvaltningar därom öfverenskomma. Hvarje förvaltning bestämmer de pris, till hvilka den åt annan förvaltning tillhandahåller sitt eget lands periodiska skrifter äfvensom, i förekommande fall, dylika skrifter från tredje land. Dessa pris få dock ej öfverstiga dem, som inrikes abonnenter hafva att erlägga, med tillägg, i förbindelserna mellan icke-grannländer, af belöpande transitavgifter enligt världspostkonventionens bestämmelser. Transitavgifterna bestämmas på förhand och beräknas i förhållande till det antal nummer, hvarmed tidning skall utkomma under abonnemangstiden, samt tidningens medelvikt. Postförvaltningen i det land, dit tidningarna skola försändas, bestämmer det pris, som af abonnent skall erläggas, hvarvid till det på nyss omförmälda sätt bestämda förskrifningspriset lägges det porto, kommissionsarfvode eller hembäringsavgift, som postförvaltningen finner skäligt fastställa, utan att dock dessa senare avgifter må öfverstiga dem, som för inrikes tidningsabonnemang uppbäras.

För tidningar, som, utan att vara förskrifna hos danska postverket, sändas mellan Sverige och Tyskland eller länder bortom Tyskland i slutet transit öfver Danmark, skall emellertid, där icke af vederbörande främmande postförvaltning fordras transittersättningens beräkning enligt internationella regler, ersättningen till danska postverket utgå efter särskild beräkningsgrund.

I förbindelserna mellan, å ena sidan, Sverige samt, å den andra, Danmark och Norge gäller jämlikt vederbörande särskilda öfverenskomelser, att tidningar och tidskrifter, utgifna i ettdera landet, skola tillhandahållas abonnenter i det andra mot samma betalning, som erlägges af abonnenten i utgifningslandet vid prenumeration genom postverket, dock att postavgiften icke må utgå med mindre belopp än ett visst angifvet minimum för abonnemangstermin. Denna postavgift delas lika mellan vederbörande postverk. Har i Sverige genom Danmarks förmed-

ling abonnerats å tidning, som utgifves i annat främmande land, utgår den afgift, som skall mellan svenska och danska postverken fördelas, med 20 procent af hvad tidningen kostar danska postverket, försåvidt tidningen utkommer oftare än en gång i veckan, eljest med 10 procent.

Med Ryssland och Frankrike, hvilka länder icke tillträdt det internationella tidningsaftalet, hafva träffats särskilda öfverenskommelser i ämnet, med Ryssland allenast för den svensk-finska förbindelsen.

I sistnämnda förbindelse gälla, enligt det särskilda tilläggsreglementet den 1 augusti 20 juli 1895 till svensk-ryska konventionen den 16/4 maj samma år, i hufvudsakliga delar de bestämmelser, som lämnats i det internationella tidningsaftalet.

Hvad Sveriges förbindelse med Frankrike angår, träffades den 30 juni 1880 aftal om beredande af tillfälle till direkt beställning af tidningar och tidskrifter från det ena till det andra af dessa länder. Det biträde, som postverken på grund af detta aftal lämna vid tidningsbeställning, sträcker sig dock icke längre än till rekvisitioners emottagande och effektuerande samt abonnemangsbeloppens redovisande till tidningsutgifvarna. Rekvirerad tidnings expedition ombesörjes däremot af utgifvaren och sker under band direkt till abonnenten. För detta biträde från postverkens sida har abonnenten att erlægga ett kommissionsarfvode, som delas lika mellan de båda postverken och hvilket icke må öfverstiga tre procent af tidningens prenumerationspris eller understiga ett visst bestämdt minimibelopp. För bestämmandet af arfvodets belopp kan prenumerationspriset på angifvet sätt afrundas. Det tidningsutgifvaren tillkommande prenumerationspris tillställs honom genom s. k. abonnemangspostanvisning.

I generalpoststyrelsens ifrågavarande underdåniga skrifvelse heter det vidare:

Efter att sålunda hafva redogjort för de olika slagen af postafgifter och de sätt, hvarpå desamma fastställts, öfvergår generalpoststyrelsen till skärskådande, i hvad mån praktiska olägenheter kunna befaras uppstå, därest frågan om nya eller förändrade postafgifter i hvarje särskildt fall skulle underställas Riksdagens pröfning.

Hvad därvid först beträffar *de postafgifter, som äro att hänföra till den inrikes posttrafiken*, så torde genom det nu ifrågasatta förfarings-sättet några väsentliga olägenheter icke komma att uppstå. Dock lär det få anses önskvärdt, att, när dylika afgifter äro af särdeles ringa

ekonomisk betydelse, desamma kunna af Kungl. Maj:t bestämmas utan den omgång och tidsutdräkt, hvarmed ett hänskjutande till Riksdagens pröfning är förenadt. Till afgifter af sistnämnda slag synas böra hänföras de, som utgå för uppräknings af värdeinnehållet i assurerad försändelse, för expressutdelning, mottagningsbevis och reklamation, för adressförändring eller försändelses återtagande, för tidningsöfverflyttning samt för registrering af ankomna värdeförsändelser. Rörande afgifterna för uppräknings af värdeinnehållet i assurerad försändelse, för adressförändring eller försändelses återtagande samt för tidningsöfverflyttning saknas visserligen statistiska siffror, men någon tvekan kan icke råda därom, att de belopp, som genom dessa afgifter tillflyta postkassan, äro synnerligen obetydliga; och hvad angår de öfriga afgifter af mindre vikt, om hvilka nu är fråga, tillåter sig generalpoststyrelsen nämna, att under år 1906 i den inrikes posttrafiken uppbyros i runda tal för expressutdelning något mer än 9,000 kronor, för mottagningsbevis något mer än 2,000 kronor, för reklamation omkring 450 kronor och för registrering af ankomna värdeförsändelser något mer än 14,000 kronor.

Afgifterna för fackafläggning och för befordran med postverkets fartyg af resande och fraktgods äro, på sätt ofvan sagts, af beskaffenhet att enligt generalpoststyrelsens mening icke böra hänföras till postmedlen. Skulle emellertid Kungl. Maj:t finna dessa afgifter vara att såsom postmedel anses, lär det i alla händelser icke vara lämpligt, att frågor rörande nu förevarande afgifter underställas Riksdagens pröfning. Dels äro nämligen afgifterna i fråga af ringa ekonomisk betydelse, och dels medför nödvändigheten att afpassa desamma efter orts- och andra särskilda förhållanden en viss större föränderlighet i afgifternas natur. Under år 1906 inflöto till postkassan för fackafläggning endast omkring 7,500 kronor och för befordran med postverkets fartyg af resande och fraktgods allenast närmare 12,000 kronor.

Hvad därefter beträffar *postafgifterna i den utrikes trafiken*, så synas de skäl, som under början af 1800-talet föranledde Rikets Ständer att till Kungl. Maj:t öfverlämna dessa afgifters bestämmande, ännu i allmänhet äga samma styrka, som när öfverlämnandet skedde. Visserligen är tiden mellan riksmötena numera väsentligen inskränkt, men mellan de årliga riksdagarna fastställas eller förändras internationella afgifter i en omfattning, som säkerligen icke står efter hvad som i äldre tider skedde mellan de då mera sällan sammanträdande riksmötena. Detta har gifvetvis sin grund i våra dagars ojämförligt lifligare postala förbindelser samt däri, att postverken efter hand utvidgat sin verksamhet

till allt flera rörelsegrenar såsom befordran af paket och assurerade försändelser, utväxling af postanvisningar, postförskott och inkasseringshandlingar, förmedling af tidningsabonnemang m. m.

De viktigaste besluten beträffande de internationella postafgifterna fattas vid världspostkongresserna. Att ett lands ombud vid dylik kongress i ett eller annat hänseende förbehåller sig vederbörande riksförsamlings godkännande, låter sig naturligtvis göra, men om därvid kongressen icke, såsom i enstaka fall skett, antager en eventuell undantagsanordning för de postförvaltningar, hvilka icke kunna biträda kongressens beslut i ämnet, har sedermera det land, hvars riksförsamling ej anser sig kunna godkänna kongressens beslut, ingen annan utväg än att, om beslutet hänför sig till hufvudkonventionen, utträda ur världspostföreningen eller, om beslutet rör något af de öfriga allmänt internationella postfördragen, för sin del helt och hållet frånträda detta fördrag.

Världspostkongressernas beslut kunna emellertid äfven mellan kongresserna förändras efter skriftlig omröstning eller modifieras genom särskilda öfverenskommelser, hvarjämte besluten rörande den allmänt internationella posttrafiken ofta påkalla jämkningar i afgifter, som fastställts genom speciella fördrag. Hvad särskildt beträffar dylika jämkningar, så är det gifvetvis önskvärdt, att de träda i tillämpning samtidigt med de kongressbeslut, som föranledt desamma, och om detta önskemål skall kunna vinnas, lär icke sällan kunna inträffa, att jämkningarna i fråga icke hinna underställas Riksdagens pröfning. Äfven utan att vara direkt föranledda af kongressbeslut kunna jämväl sådana ändringar i speciella postfördrag ifrågasättas, som det ur allmänhetens synpunkt är högst önskvärdt att kunna genomföra utan tidsutdräkt och sålunda utan att afvakta ett riksdagsbeslut, som måhända skulle låta vänta på sig under närmare ett års tid.

Af hvad nu blifvit anfördt och med hänsyn till den förut lämnade redogörelsen rörande mångfalden af de postala afgifterna torde framgå, att det för posttjänstens ändamålsenliga bedrifvande är högst önskvärdt, att frågor om nya eller förändrade internationella postafgifter i så ringa omfattning som möjligt behöfva underställas Riksdagens pröfning. Hvad emellertid angår befordringsafgifterna i egentlig mening, så äro dessa af en så afgörande ekonomisk betydelse, att generalpoststyrelsen trott sig icke böra ifrågasätta annat, än att dessa afgifter äfven i den utrikes posttrafiken skulle antingen i allmänhet eller åtminstone till hufvudgrunderna pröfvas af Riksdagen. Att fullt noggrannt uppgifva, till hvilka belopp ifrågavarande befordringsafgifter uppgå, är icke möjligt utan anställande af särskilda, tämligen vidlyftiga statistiska räkningar,

men med ledning af de statistiska siffror, som finnas tillgängliga, anser sig generalpoststyrelsen kunna beräkna beloppen af de befodringsafgifter, som under år 1906 i utväxlingen med utlandet influtit till svenska postkassan, till omkring 1,750,000 kronor för bref och brefkort, omkring 130,000 kronor för korsband och nära 400,000 kronor för paket. I fråga om befodringsafgifterna för bref, brefkort och korsband torde skyldigheten till sådan underställning, hvarom nu är fråga, kunna utan mera afsevärd olägenhet undantagslöst fastslås, hvar emot rörande paketafgifterna med deras skilda slag och efter olika förbindelser växlande belopp det synes ur praktisk synpunkt nästan utförbart att till Riksdagen hänskjuta annat än frågor rörande nya eller förändrade allmänna grunder, efter hvilka svenska postverkets godtgörelse för befodran af ett internationellt paket skall utgå. I sådana fall, då icke en mera principiell eller i ekonomiskt hänseende mera ingripande förändring beträffande nämnda godtgörelse ifrågasättes, torde Kungl. Maj:t böra fortfarande som hittills meddela beslut.

Under återopande af hvad generalpoststyrelsen sålunda andragit uttalar styrelsen slutligen såsom sin mening, att frågor om nya eller förändrade postafgifter böra kunna utan mera afsevärda praktiska olägenheter underställas Riksdagens pröfning i den mån de röra

till den inrikes posttjänsten hörande

befodringsafgifter i egentlig mening,

assurans-, rekommendations-, postanvisnings-, postförskotts- och inkasseringafgifter — de sistnämnda, om och när inkassering tilläfvens kommer att införas äfven i den inrikes postutväxlingen —

afgifter för lösenförsändelser äfvensom abonnemang å tidningar och för tidnings aflämnande till postanstalt å tid, då postanstalten ej hålles öppen för allmänheten, samt

till den utrikes posttrafiken hörande

befodringsafgifter för bref, brefkort, korsband och paket, paketafgifterna dock endast till de allmänna grunder, efter hvilka godtgörelsen till svenska postverket skall utgå.

För egen del skall jag tillåta mig att i det föreliggande ämnet anföra följande.

Såsom det anmärktes vid öfverläggningen år 1907 i Riksdagens Andra Kammare, har vid bestämmandet af postmedlens begrepp användts olika beteckningar med olika innebörd och räckvidd. Med ledning af hvad generalpoststyrelsen andragit torde nämnda begrepp numera

Departements-
chefens
yttrande.

kunna på ett tillfredsställande sätt bestämmas. Lika med styrelsen anser jag, att icke samtliga de afgifter, som uppbäras i posttjänsten, kunna hänföras till postmedlen, utan att därifrån böra uteslutas till en början de af styrelsen närmare angifna afgifter, hvilka tillfalla vissa postfunktionärer eller entreprenör.

De afgifter, som ingå till postverket, redovisas dels med frankotecken och dels med kontanta medel.

De afgifter, som sålunda redovisas med frankotecken, äro följande: befordringsavgifter, såvidt de ej afse utgifvarkorsband eller tidningsbilagor;

assurans-, rekommendations-, postanvisnings-, postförskotts- och inkasseringsavgifter; samt

avgifter för uppräknig af värdeinnehållet i assurerad försändelse, för expressbefordran, mottagningsbevis, reklamation och adressförändring eller återtagande af försändelse äfvensom för tidningsöfverflyttning.

Alla öfriga postavgifter skola redovisas med kontanta medel, nämligen avgifter för lösenförsändelser, registrering af ankomna värdeförsändelser, fackafläggning, postabonnemang å tidningar, postbefordran af utgifvarkorsband och tidningsbilagor, tidnings aflämnande till postanstalt å tid, då postanstalten ej hålles öppen för allmänheten, samt befordran med postverkets fartyg af resande och fraktgoods.

Att vid bestämmandet af begreppet postmedel lägga den afgörande vikten på sättet för afgifternas redovisning, genom frankotecken eller kontanta medel, därtill lära icke finnas tillräckliga skäl, utan skulle jag vilja definiera postmedel såsom omfattande de afgifter, hvilka ingå till postverket såsom godtgörelse för dess verksamhet i och för olika arter af postbefordran. I enlighet härmed synas också samtliga ofvanberörda, till postverket inflytande afgifter böra räknas till postmedlen, dock med de af styrelsen angifna båda undantagen i fråga om afgifterna dels för fackafläggning och dels för befordran med postverkets fartyg af resande och fraktgoods. Det kan nämligen ej med fog invändas något mot styrelsens uppfattning därom, att sistnämnda båda, för öfrigt i statsfinansiellt hänseende betydelslösa afgifter äro af sådan natur, att de ej lämpligen böra hänföras till postmedlen.

Beträffande *de afgifter, som hänföra sig till den inrikes posttrafiken*, är det, på sätt förut framhållits, af nöden, att reda åstadkommes i fråga om sättet för dessa afgifternas bestämmande. Det torde därvid i sak ej vara något att erinra mot hvad generalpoststyrelsen i sådant hänseende föreslagit. Genom ett bifall därtill skulle Riksdagen komma att fortfarande utöfva sin rätt öfver ifrågavarande afgifter i allt, som kan anses

i någon som helst mån väsentligt, och skulle till Kungl. Maj:ts beslutanderätt öfverlämnas allenast frågor om småavgifter af obetydligaste slag.

Riksdagen skulle således fortfarande komma att utöfva sin beslutanderätt beträffande

befordringsavgifter i egentlig mening;

assurans-, rekommendations-, postanvisnings- och postförskottsavgifter samt inkasseringsavgifter, därest sådana komma att införas i den inrikes postutväxlingen;

avgifter för lösenförsändelser samt

avgifter för abonnemang å tidningar och för tidnings aflämnande till postanstalt å tid, då postanstalten ej hålles öppen för allmänheten.

Kungl. Maj:t åter skulle erhålla rätt att besluta i fråga om avgifter för uppräknig af värdeinnehållet i assurerad försändelse;

expressbefordran;

mottagningsbevis;

reklamation;

adressförändring eller återtagande af försändelse;

tidningsöfverflyttning; samt

registrering af ankomna värdeförsändelser.

De avgifter, som tillfalla postfunktionärer eller vederbörande entreprenör, äfvensom avgifter för fackafläggning och för befordran med postverkets fartyg af resande och fraktgoods skulle såsom ej hänförliga till postmedlen fortfarande bestämmas af Kungl. Maj:t.

Jag tillåter mig här påpeka, att i det betänkande, som den 28 november 1907 af särskildt tillkallade personer afgifvits rörande löneroglering för tjänstemän vid postverket m. m., föreslagits, att bland de af generalpoststyrelsen omförmälda avgifter, som för närvarande tillfalla vissa postfunktionärer vid postkontoren, följande skulle successivt indragas till postkassan, nämligen avgifter för fackafläggning, för bokföring af postavgifter, för begagnande af lösväska, för vidimation af afskrifter samt för intyg om innehållet i ankommen assurerad eller rekommenderad försändelse. Beträffande enahanda vid poststationer förekommande avgifter har däremot icke föreslagits motsvarande indragning till postkassan. Af dessa avgifter hafva allenast de tre förstnämnda någon ekonomisk betydelse. Under år 1906 uppgingo sålunda avgifterna för fackafläggning till 11,503 kronor, för bokföring af postavgifter till 72,945 kronor och för begagnande af lösväska till 13,847 kronor. Avgifterna för vidimation samt för intyg om innehållet i ankommen värdeförsändelse lära icke öfverstiga ett hundratal kronor för år.

På sätt jag förut framhållit torde avgifter för fackafläggning icke under några förhållanden vara att hänföra till postmedlen. Sådant lär

icke heller med hänsyn till den definition af begreppet postmedlen, som ofvan gifvits, kunna ifrågasättas rörande afgift för bokföring af postafgifter, äfven om denna afgift efter hand skulle komma att indragas till postverket. Rörande öfriga afgifter läser visserligen, därest desamma skulle ingå till postkassan, tvekan kunna i förevarande hänseende uppkomma, men i betraktande af dessa afgifters jämförelsevis ringa ekonomiska betydelse, synes Riksdagen icke böra hafva anledning att i fråga om dessa afgifters bestämmande förbehålla sig beslutanderätt.

Den rätt i fråga om de inrikes postafgifterna, som Riksdagen kan finnas villig att af rent praktiska skäl uppdraga åt Eders Kungl. Maj:t, torde lämpligen böra begränsas till viss tidrymd, t. ex. 10 år. Såsom själfallet förutsättes härvid att, därest under berörda tidrymd skulle uti den inrikes poströrelsen uppkomma en eller annan ny afgift, som ej vore att hänföra till någon nu befintlig kategori och beträffande hvilken rimligtvis kunde uppstå tvekan, huruvida den är af beskaffenhet att böra af Kungl. Maj:t ensam bestämmas, vederbörlig framställning kommer att till Riksdagen aflätas.

Hvad därefter angår *postafgifterna i den utrikes trafiken*, torde svårigen kunna jäfvas riktigheten af generalpoststyrelsens yttrande, att de skäl, som under början af 1800-talet föranledde Rikets Ständer att till Kungl. Maj:t öfverlämna dessa afgifters bestämmande, ännu i allmänhet äga samma styrka, som när öfverlämnandet skedde. Det kan tvärtom med fog göras gällande, att för närvarande föreligga starkare skäl till ett sådant delegerande af Riksdagens befogenhet, än hvad fallet var under 1800-talets början. Den omständigheten att Riksdagen numera sammanträder hvarje år och att det skäl för Ständernas beslut, som förefanns i den långa tidrymden mellan riksmötena, sålunda bortfallit, torde nämligen mer än väl motvägas af, att nutidens så ojämförligt lifligare och mångsidigare postala samfärdsel de olika staterna emellan hos hvarje enskildt postverk kräfver en snabb och smidig anpassningsförmåga, om hvars utsträckning man i början af 1800-talet för visso ej kunde bilda sig en föreställning. Och dock framstod det redan vid den tiden för representationen såsom ett afgörande skäl för det beslutade delegerandet af dess befogenhet, att hithörande afgifters storlek »endast berodde på de författningar, utländska makter funne för godt att utfärda».

För att visa, med hvilka obetydligheter Riksdagen komme att besväras, om frågor rörande internationella postafgifter skulle undantagslöst hänskjutas till Riksdagen, tillåter jag mig erinra om ett par fall, som nyligen varit föremål för Eders Kungl. Maj:ts pröfning.

Enligt det vid postkongressen i Washington år 1897 afslutade postanvisningsaftal skulle högsta beloppet för internationell postanvisning utgöra 1,000 francs, dock att de förvaltningar, som icke kunde medgifva nämnda maximum, ägde begränsa detsamma till 500 francs. Bland de länder, som begagnade sig af denna rätt, var Danmark, hvarest maximibeloppet i fråga således intill senaste tid utgjort 500 francs eller 360 kronor. Postkongressen i Rom år 1906 medgaf emellertid icke någon sådan generell undantagsbestämmelse som Washington-kongressen, i följd hvaraf Danmark numera måst höja postanvisningsmaximum till 1,000 francs (720 kronor). Denna förändring har påkallat ett tillägg till den särskilda öfverenskommelsen om postförbindelsen mellan Sverige och Danmark, i hvilken öfverenskommelse afgiften för postanvisningar mellan nämnda bägge länder å belopp t. o. m. 360 kronor är bestämd till 15 öre för de första 25 kronorna och 30 öre för belopp öfver 25 t. o. m. 100 kronor med 15 öres förhöjning för hvarje ytterligare belopp af 100 kronor eller del däraf, så att afgiften för en postanvisning å 360 kronor utgör 75 öre. När det nu gällde att bestämma afgiften för svensk-danska postanvisningar å belopp öfver 360 t. o. m. 720 kronor, kunde beslutet icke gärna blifva annat, än att jämväl i fråga om dessa större anvisningar afgiften skulle stiga med 15 öre för hvarje belopp af 100 kronor eller del däraf.

Det andra fallet rör postförskottsafgiften i en viss särskild förbindelse. Mellan Sverige och Belgien blef nämligen år 1894 afslutadt ett separataftal om direkt utväxling med ångbåt mellan Göteborg och Antwerpen af paket om högst 50 kilograms vikt. I hufvudsaklig öfverensstämmelse med då gällande allmänt internationella paketkonvention innehåller berörda separataftal, bland annat, att afsändare af paket med postförskott skall erlägga en särskild afgift af 20 centimes per 20 francs eller del af 20 francs af postförskottsbeloppet; att afsändningslandets förvaltning skall, för att adresslandet må bekomma hälften af postförskottsafgiften, godtgöra sistnämnda land en half procent af hvarje postförskottsbelopp, med afrundning i vissa fall; att dylikt paket skall åtföljas af ett postförskottsreversal, som, i händelse paketet utlöses, återvändes till afgångslandet; samt att afräkningen mellan förvaltningarna af postförskotten ingår i den allmänna paketafräkningen, hvarvid anteckningar å paketkartorna läggas till grund. Enligt den i Rom år 1906 afslutade allmänt internationella postpaketkonvention skall den särskilda afgiften för postförskott å paket fortfarande utgå med samma belopp, som ofvan sagts (20 centimes per 20 francs eller del af 20 francs), till lika fördelning mellan afgångslandet och adresslandet, men däremot före-

skrifver konventionen, att redovisningen af postförskott skall ske medelst postanvisningar — hvarigenom undvikes, att paketafräkningarna belastas med uppgörelsen härutinnan — samt att adresslandets godtgörelse skall beräknas efter postförskottsavisningarnas slutsomma för månad. Det har nu befunnits önskvärdt, att bestämmelserna i det svensk-belgiska separataftalet bringas till öfverensstämmelse med den allmänt internationella paketkonventionen, hvad redovisningen af postförskott beträffar. En förändring i sådan riktning kan emellertid i vissa fall medföra en höjning eller sänkning af Sveriges andel i postförskottsavgifterna, men särskildt med hänsyn till den ringa omfattningen af ifrågavarande svensk-belgiska paketutväxling torde det belopp, hvarmed, genom det nya redovisningssättets antagande, svenska postverkets inkomster kunna komma att minskas, icke uppgå till mer än högst några kronor för år.

Ofta inträffar därjämte, att jämkningar i aftal med främmande förvaltningar äro af den brådskande beskaffenhet, att det skulle medföra afsevärda olägenheter, om frågan behöfde hänskjutas till Riksdagen.

Redan af det anförda torde sålunda framstå såsom praktiskt sedt olämpligt att i vår tid för bestämmandet af ifrågavarande avgifter skapa en ordning, som är förenad med större omgång och tidsutdräkt än den, som nu följts under närmare ett århundrade. Riksdagens rätt i afseende å jämväl dessa avgifter är emellertid, såsom ofvan framhållits, jämlikt gällande grundlag alldeles obestriddig. Nu liksom förut synes emellertid vid frågans bedömande den praktiska synpunkten böra få träda i förgrunden.

Generalpoststyrelsen har också i sitt utlåtande framhållit, att det för postjänsstems ändamålsenliga bedrifvande är högst önskvärdt, att frågor om nya eller förändrade internationella postavgifter i så ringa omfattning som möjligt behöfva underställas Riksdagens pröfning. Jag skall här ytterligare tillåta mig betona hvad generalpoststyrelsen i sitt utlåtande yttrar därom, att det visserligen låter sig göra, att ett lands ombud vid en världspostkongress i ett eller annat hänseende förbehåller sig vederbörande riksförsamlings godkännande, men att — om därvid kongressen icke, såsom i *enstaka fall* skett, antager en eventuell undantagsordning för de postförvaltningar, hvilka icke kunna biträda kongressens beslut i ännu — det land, hvars riksförsamling ej anser sig kunna godkänna kongressens beslut, sedermera icke har någon annan utväg än att, om beslutet hänför sig till hufvudkonventionen, utträda ur världspostföreningen eller, om beslutet rör något af de öfriga allmänt internationella postfördragen, för sin del helt och hållet frånträda detta fördrag. Om fastställandet af en avgift i den internationella postutväx-

lingen gjordes beroende af Riksdagens samtycke, skulle sålunda följden därpå i regel blifva den, att å ena sidan vårt kongressombud i alla sina yrkanden och förslag komme att hämmas af den begränsning i hans befogenhet, som betingades af den Riksdagen i sista hand tillkommande pröfningsrätt, och att å andra sidan denna pröfningsrätt i realiteten komme att inskränka sig till ett nödtvunget godkännande af hvad vid kongressen beslutats. Det kan nämligen ej gärna tänkas, att Riksdagen skulle finna anledning att genom vägran att godkänna kongressens beslut utsätta Sverige för de i styrelsens utlåtande omförmälda eventualiteter. Att Sveriges ombud på sådant sätt skulle betagas möjlighet att med tillbörlig kraft och auktoritet representera landet vid internationella postala förhandlingar, synes för öfrigt ingalunda böra betecknas såsom en önskvärd åtgärd.

Emellertid har generalpoststyrelsen tänkt sig, att *utan mera afsevärda praktiska olägenheter* frågor om vissa särskildt angifna internationella postafgifter skulle kunna antingen i allmänhet eller åtminstone till hufvudgrunderna prövas af Riksdagen. Det förefaller dock, som skulle gent emot de af styrelsen själf kraftigt framhåfda praktiska krafterna berörda synpunkt desto mindre böra verka ett undantag från regeln, som det ju ej kan blifva fråga om annat än modifikationer, och dessa kanske oftast rätt oväsentliga, i de afgiftsgrupper, hvilka för närvarande inbringa de af styrelsen angifna ungefärliga belopp.

Hvad nu särskildt angår de internationella paketafgifterna, har generalpoststyrelsen framhållit, hurusom med hänsyn till dessa afgifters skilda slag och efter olika förbindelser växlande belopp, det synes ur praktisk synpunkt nästan utförbart att till Riksdagen hänskjuta annat än frågor rörande de allmänna grunder, efter hvilka svenska postverkets godtgörelse för befordran af ett internationellt paket skall utgå. Hvad som i detta sammanhang skall förstås med »allmänna grunder» har generalpoststyrelsen dock icke angifvit, hvadan detta uttalande icke torde kunna läggas till grund för ett förslag i den af styrelsen antydda riktning, äfven om eljest en förändring härutinnan skulle vara önskelig. För min del finner jag detta ingalunda vara förhållandet, och om Riksdagen förbehölle sig att fastställa eller förändra dessa allmänna grunder, torde ofta uppstå fall, där det vore praktiskt taget synnerligen olägligt att afbida ett Riksdagens beslut, likasom det mången gång lär blifva mycket vanskligt att afgöra, huruvida en viss fråga är af beskaffenhet, att Riksdagen däröfver skall besluta. På sätt af den här ofvan å sid. 12—15 lämnade redogörelsen framgår, föreligga nämligen särskildt i fråga om paketpostförsändelser en mängd separata aftal, som tidt och

ofta kräfva ändringar, hvilka böra snabbt genomföras. I regel röra sig ändringarna om synnerligen obetydliga detaljer, hvilka dessutom oftast äro rena konsekvenser af internationella postpaketkonventioner.

Frågor om de egentliga befodringsavgifterna för bref, brevkort och korsband i den utrikes trafiken skulle enligt generalpoststyrelsens mening utan mera afsevärda olägenheter kunna hänskjutas till Riksdagen. Af styrelsens utlåtande framgår emellertid tillika, att Riksdagens beslut icke lärer kunna inhämtas förr än efter det vederbörande världspostkongress hållits. Vid sådant förhållande torde Riksdagen — därest ej kongressen antagit en undantagsanordning för de postförvaltningar, som icke kunna bitäda kongressens beslut i ämnet — knappast hafva annan utväg än att för Sveriges vidkommande godkänna hvad kongressen beslutit. En vägran härutinnan från Riksdagens sida skulle nämligen, då bestämmelserna om nu ifrågavarande avgifter återfinnas i hufvudpostkonventionen, såsom förut påpekats, medföra, att Sverige nödgades utträda ur världspostföreningen.

Då således åtskilliga afsevärda olägenheter utan tvifvel skulle kunna uppstå, om skyldighet att till Riksdagens pröfning hänskjuta frågor om internationella postavgifter — låt vara i den af generalpoststyrelsen angifna inskränkta omfattning — fastsloges, synes det af rent praktiska skäl vara att förorda att hos Riksdagen göres framställning därom, att Riksdagen nu förnyar Rikets Ständers på sin tid i detta ämne meddelade beslut och således bemyndigar Eders Kungl. Maj:t att fortfarande besluta beträffande de till den utrikes posttrafiken hörande avgifter. Detta bemyndigande synes emellertid böra inskränkas till samma tidrymd, som ofvan föreslagits i fråga om de inrikes postavgifterna, eller intill utgången af år 1918.

Äfven om Riksdagen skulle meddela ett så vidsträckt bemyndigande, lärer Eders Kungl. Maj:t, därest ifrågasatt ändring beträffande internationell postavgift är af särskildt ingripande ekonomisk betydelse, och vederbörande världspostkongress kan förmås antaga en undantagsanordning för de postförvaltningar, som icke kunna biträda kongressens beslut, ej underlåta att underställa Riksdagens pröfning, huruvida ifrågavarande förändring må, hvad Sverige angår, genomföras.

På grund af hvad sålunda anförts får jag i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att

dels, i fråga om de till den inrikes posttjänsten hörande avgifter — med förklarande att Riksdagen fortfarande vill utöfva sin rätt att ensam besluta rörande

befodringsavgifter i egentlig mening,

assurans-, rekommendations-, postanvisnings-, postförskotts- och inkasseringsavgifter — de sistnämnda, om och när inkassering till äfven- tyrs kommer att införas äfven i den inrikes postutväxlingen —,

avgifter för lösenförsändelser äfvensom

avgifter för postabonnemang å tidningar och för tidnings aflämnande till postanstalt å tid, då postanstalten ej hålles öppen för allmänheten —

bemyndiga Kungl. Maj:t att intill utgången af år 1918 i öfrigt besluta i fråga om hithörande avgifter;

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att fortfarande intill utgången af år 1918 besluta beträffande de till den utrikes posttrafiken hörande avgifter.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall och förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflåtas.

Ur protokollet:

J. V. Wallin.
